

Konspekt zajęć z przedsiębiorczości

Finanse rodzinne

Cele:

- kształcenie umiejętności planowania budżetu rodzinnego,
- rozumienie konieczności dokonywania wyborów przy gospodarowaniu finansami rodzinnymi.

Pojęcia: dochody, wydatki, budżet rodzinny, dobra pierwszej pomocy, dobra luksusowe, podatek dochodowy.

Oczekiwane rezultaty

Po zajęciach uczeń:

- rozróżnia rodzaje wydatków, potrafi dokonywać racjonalnych wyborów,
- jest przygotowany do uczestniczenia w podejmowaniu decyzji dotyczących budżetu rodzinnego,
- wie, jak sporządzać budżet rodzinny.

Pomoce: Materiał pomocniczy „Budżet rodzinny”.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Nauczyciel przedstawia uczniom cele zajęć, a następnie omawia podstawowe części budżetu: dochody i wydatki.

2. Odczytujemy historię rodziny.

Państwo X i Y wraz z dziećmi są zrozpaczoną rodziną, która popadła w kłopoty finansowe. Choć dochody pana X w tym roku znacznie wzrosły, to jednak nie widać końca różnym wydatkom. Ciągłe martwił się, że nie starczy na opłacenie rachunków. Jego dochód wynosi 1000zł, a dochód pani Y 1200zł. Jak zwykle co miesiąc trzeba zapłacić czynsz w wysokości 4330zł. Opłata za gaz i energię elektryczną wyniosła 256zł. Pani Y potrzebowała drobnych na fryzjera i kosmetyczkę oraz gazety, dlatego wypisała czek na 120zł. W sobotę Państwo XY zrobili duże zakupy w sklepie, gdzie za jedzenie zapłacili 542zł. W następnym tygodniu rachunek w sklepie wyniósł 502zł.

Pan X struchlał, gdy zobaczył ile kosztuje żywność. - Wydaliśmy ponad 500zł. Na jedzenie, które starczy nam na tydzień. Chyba jemy za dużo, albo za drogo.

- No cóż mamy liczną rodzinę: Ty, ja i sześcioro dalszych członków rodziny.

- Tak to wiele tłumaczy.

Następnie nauczyciel rozmawia z uczniami o sytuacji rodziny XY, w jaki sposób wydawali pieniądze, na co je przeznaczali, czy planowali swoje wydatki, swój budżet rodzinny. W trakcie czytania historii można dokonywać zapisów w tabeli.

3. Dzielimy uczniów na 4 zespoły. Zadaniem każdego z nich będzie opracowanie budżetu rodzinnego. Aby pomóc uczniom rozdajemy materiał pomocniczy. W trakcie pracy zespołów nauczyciel sprawdza postęp prac i udziela wskazówek. Następnie zespoły prezentują przygotowane budżety. Po prezentacji staramy się wyciągnąć wspólne wnioski:

- Czy mogą być zaspokojone potrzeby wszystkich członków rodziny?
- Dlaczego nie można zaspokoić wszystkich oczekiwań każdego członka rodziny?
- Łączny dochód państwa XY jest zbyt mały w stosunku do potrzeb, które mają poszczególne osoby w rodzinie.
- Jakie są konsekwencje zbyt małych środków finansowych w stosunku do większych, rosnących czy nieograniczonych potrzeb?
- Trzeba dokonać wyboru, a podejmując takie decyzje, musimy zawsze z czegoś zrezygnować. To, z czego rezygnujemy nazywamy kosztem alternatywnym albo kosztem utraconej szansy.

Wniosek

Rodziny w zależności od swojego dochodu, który mają do dyspozycji (po zapłaceniu podatku dochodowego – jest to kwota pieniędzy uzależniona od wysokości dochodu, odprowadzana do Skarbu Państwa, podatki płacą osoby fizyczne i prawne) i przyjętego stylu życia, dokonują różnych wyborów dotyczących sposobów wydawania pieniędzy.

Im wyższe dochody, tym większa swoboda w kształtowaniu wydatków.

4. Przypominamy, iż ludzie dokonują c wyborów kierują się realizacją swoich potrzeb. Dzielimy uczniów na zespoły 4-osobowe i prosimy, aby zastanowili się i odpowiedzieli na pytanie "Kto kupi szczeniaka i po co? ". Niech zanotują wszystkie pomysły, które przyjdą im do głowy. W trakcie pracy uczniów pomagamy grupując odpowiedzi np.:

- aby zapewnić bezpieczeństwo,
- jako sposób na samotność,
- chcą mieć przyjaciela,
- potrzebują pomocy w pracy,
- inne

Człowiek dążąc do zaspokojenia swych potrzeb, najpierw realizuje te fizjologiczne (sen, głód...), później chce mieć poczucie bezpieczeństwa, a następnie przynależności do grupy, samorealizacji.

Następnie prosimy uczniów, aby wymienili przykładowe wydatki gospodarstw domowych, które zapisujemy na tablicy. Następnie dokonujemy ich klasyfikacji grupując na dobra pierwszej potrzeby (nie można z nich zrezygnować) oraz na towary luksusowe (można z nich zrezygnować), a także dyskrejonalne (można zrezygnować, ale powoduje to komplikacje).

Ciepła kurtka to towar pierwszej potrzeby, Modna kurtka to to dobro dyskrecyjne a futro to towar luksusowy.

Ponadto należy zwrócić uwagę uczniom, że w życiu pojawiają się wydatki czasem nieprzewidywalne, na które powinny znaleźć się też oszczędności (choroba, i inne).

Na koniec zajęć można zadać uczniom pytanie jakie są ich oczekiwania finansowe, a jakie są możliwości finansowe rodziców.

Materiał pomocniczy

BUDŻET RODZINNY

Rodzina XY w każdym miesiącu planuje swój budżet. W tym miesiącu jednak są spory, jak rozdysponować pieniądze.

Dochody rodziny zł	Wydatki rodziny Zł
Wynagrodzenie taty – 900zł Wynagrodzenie mamy – 850 Emerytura dziadka - 700	1. Opłaty stałe: - czynsz za mieszkanie – 35- - prąd, gaz – 80 - TV, telefon – 100 - dojazdy do szkoły, pracy – 100 2. Żywność – 900 3. Środki czystości, kosmetyki – 90 4. Kieszonkowe dzieci – 60

W tym miesiącu każdy zgłosił swoje dodatkowe potrzeby:

Tata chce kupić wędkę – 150zł

Mama musi iść do fryzjera – 70zł

Oraz kupić książkę – 60zł

Babcia chce iść do teatru – 40zł

Dziadek potrzebuje wiertarkę – 200zł

Córka chce nowe spodnie – 100 zł

I nową płytę CD – 45zł

Syn prosi o modne buty – 250zł

Dokonajcie wyboru, na co przeznaczyć pieniądze. W jaki sposób rodzina może dokonać „cięć” w wydatkach?